G'AYRAT MURODOV
ZARINA SAYLIYEVA

MATN VA UNI TALQIN QILISH TAMOYILLARI

O'quv qo'llanma

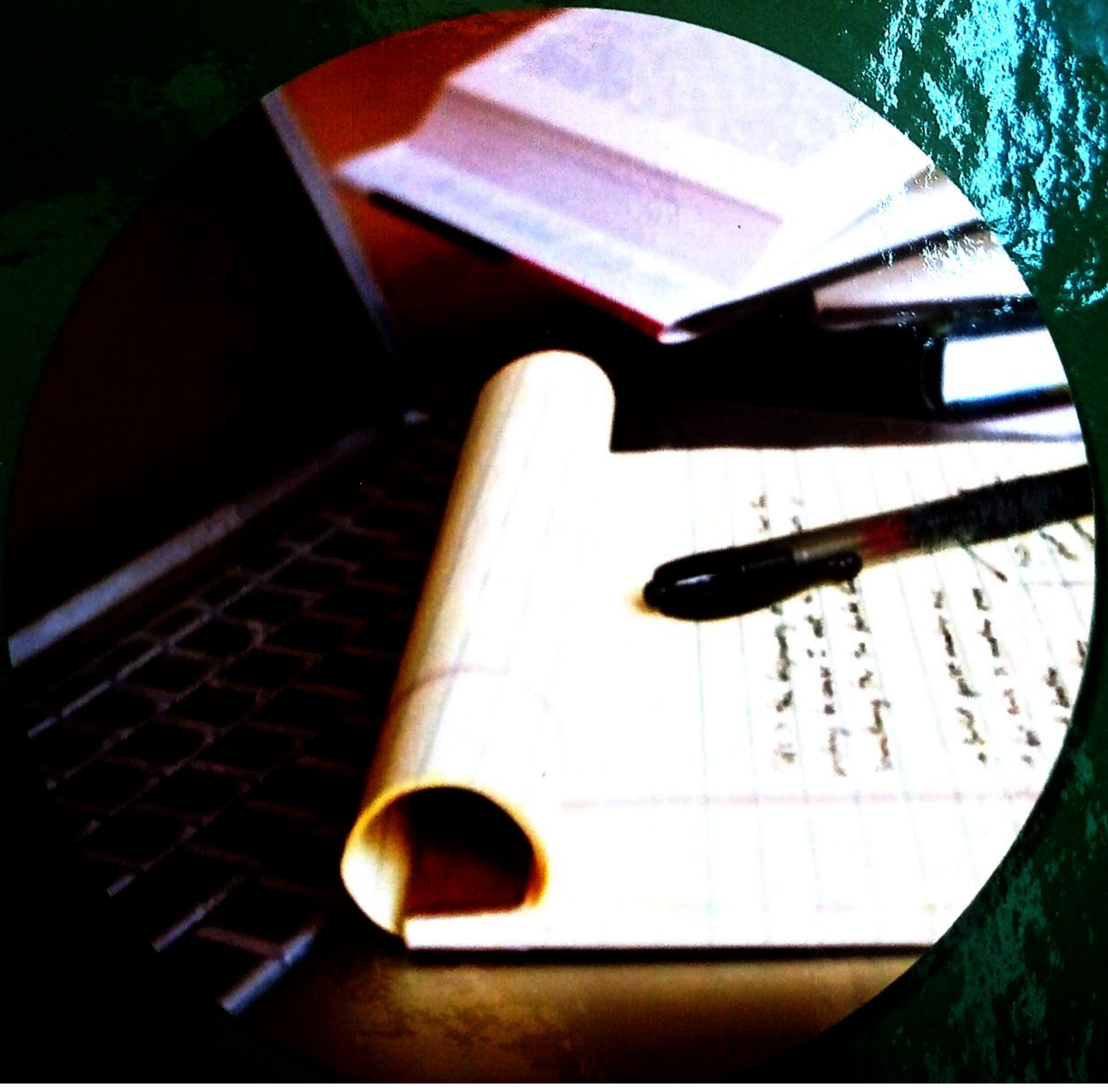

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

G‘AYRAT MURODOV
ZARINA SAYLIYEVA

MATN VA UNI TALQIN QILISH TAMOYILLARI

O‘quv qo‘llanma

Universitet va pedagogika institutlarining Matnshunoslik va adabiy manbashunoslik yo‘nalishi magistrlari uchun mo‘ljallangan

“Durdona” nashriyoti
Buxoro – 2025

UO‘K 801.82
80/84
M 88
Murodov, G‘.
Matn va uni talqin qilish tamoyillari [Matn] / G‘. Murodov, Z. Sayliyeva.-
Buxoro: Sadriddin Salim Buxoriy, 2025.-192 b.

KBK 80/84

Badiiy matn ham shaklan, ham mazmunan mutlaqo o‘ziga xos bo‘lgan murakkab va serqatlam estetik butunlikdir. Unda mazmun qanchalik muhim bo‘lsa, shakl ham shunchalik favqulodda ahamiyatlidir. Ba’zan shakl, hatto mazmun darajasiga ko‘tarilishi, mazmun maqomini olib, haqiqiy mazmunning qimmatiga daxl qilishi ham mumkin. Badiiy matnda muallifning mazmunni shaklga solishdagi mahorati, bundagi individual xususiyatlar alohida qimmatga ega. Oliy ta’limdasifat o‘zgarishlarini, darslik, o‘quv qo‘llanma, shuningdek, o‘quv-usuliy qo‘llanmalarini zamonaviy talab va me’yorlar asosida yaratish orqali bunga erishish mumkin. Ushbu o‘quv qo‘llanma mana shu ehtiyojni hisobga olgan holda yaratildi.

Universitet va pedagogika institutlari o‘zbek tili hamda adabiyoti yo‘nalishi magistrlariga “Matn va uni talqin qilish tamoyillari” fan sohasi o‘qitilib kelinmoqda. Badiiy matnning lingvopoetik tahlilida, eng avvalo, ana shu jihat, ya’ni shakl va mazmun birligi birlamchi tamoyil sifatida nazarda tutilishi lozim. Shakl va mazmunning ochiq yoki yashirin muvofiqligi muallif badiiy niyatining aniq va to‘la namoyon bo‘lishi uchun jiddiy zamindir.

Mas’ul muharrir:
N.J.Bekova, filologiya fanlari doktori, BuxDU O‘zbek tili va adabiyoti kafedrasi professori

Taqrizchilar:
M.A.Kurbaniyazov, filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), Berdaq nomidagi Qoraqalpoq davlat universiteti dotsenti
Sh.G‘. Davronova, filologiya fanlari doktori, Buxorodavlat universiteti professori.

O‘quv qo‘llanma O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi Buxoro davlat universitetining 2025-yil 12-fevraldagi 83-U-sonli buyrug‘i asosida nashr etishga ruxsat berilgan. Ro‘yxatga olish raqami 83-10.

ISBN 978-9910-642-05-0

G'AYRAT MURODOV
ZARINA SAYLIYEVA

MATN VA UNI TALQIN QILISH TAMOYILLARI

O'quv qo'llanma

Muharrir:	*A. Qalandarov*
Texnik muharrir:	*G. Samiyeva*
Musahhih:	*Sh. Qahhorov*
Sahifalovchi:	*M. Bafoyeva*

Nashriyot litsenziyasi AI № 178. 08.12.2010. Original-maketdan bosishga ruxsat etildi: 26.02.2025. Bichimi 60x84. Kegli 16 shponli. «Times New Roman» garn. Ofset bosma usulida bosildi. Ofset bosma qog'ozi. Bosma tobog'i 12,0. Adadi 100. Buyurtma №112

"Sadriddin Salim Buxoriy" MCHJ
"Durdona" nashriyoti: Buxoro shahri Muhammad Iqbol ko'chasi, 11-uy.
Bahosi kelishilgan narxda.

"Sadriddin Salim Buxoriy" MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
Buxoro shahri Muhammad Iqbol ko'chasi, 11-uy. Tel.: 0(365) 221-26-45

ISBN 978-9910-642-05-0
9 789910 642050